

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Qvæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

De Lege Externa

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 80376800

24 An lex obligans ad reuelandum, compræhendat rem sub secreto scientes, & actu in territorio non existentes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39888

remotè, ratione domicilij, sed non actualiter ac proximè; hæc autem potest esse ratio sufficiens, cur interdicto tunc potius subiaceat, quàm Populi non interdicti gaudeat libertate.

- 16 Secundò; Eos, qui, post interdictum, alio transferunt domicilium, desinere esse interdictos; quia desinunt esse pars Communitatis, vel Populi interdicti. Dummodo tamen ipsi causam culpabilem

interdicto non dederint; Nam hi, ubique sunt interdicti: *ex cap. Sicut de sent. excom. in 6.* Contra verò; Qui in loco interdicto domicilium constituunt, statim sunt interdicti; quia sunt Conciues Populi, siue Communitatis interdictæ; propter quam etiam rationem dum interdicatur Populus, subiacent interdicto etiam Ciues absentes.

Q V A E S T I O XXIV.

An Lex obligans ad reuelandum, comprehendat rem sub secreto scientes, & actu in territorio non existentes.

C A S V S.

TITIVS Romæ degens, testamentum quoddam originale, sibi à Sempronio missum, ut Aduocatos consulere, an fideicommissum in eo insertum, in aliquibus nominatis personis expirasset, eidem Sempronio cum Aduocatorum sententijs remiserat. Accidit autem, ut literæ cum testamento, alteri eiusdem nominis, & cognominis Sempronio, in eodem loco degenti, redditæ fuerint, qui lectas, Sempronio deinde, cui mittebatur, reddidit. Post aliquot menses, Quidam, prædicens, fideicommissum adhuc non expirasse; cum, omnibus adhibitis diligentijs, testamentum inuenire non posset, ab Ordinario suo petijt, ut sub poena excommunicationis mandaret, ut quicumque dictum Testamentum haberet, vel sciret detentorem, intra duos menses reuelaret. Quæritur; Vtrum Sempronius, cui per errorem redditæ sunt literæ, & Titius Romæ degens, cum sit eiusdem Dioecesis, reuelare teneantur.

SUMMARIUM.

1 Lex obligans ad reuelandum comprehendere videtur, etiam sub secre-

to scientes, & extra territorium existentes.

3 Pter-

- 3 *Vterque, est Episcopi subditus.*
- 4 *Secretum non obligat, quando redundat in damnum Tertij.*
- 5 *Et Episcopi præceptum videtur esse personale.*
- 6 *Neutrum tamen verè obligat.*
- 7 *Fides, iure naturæ, obligat ad secretum seruandum.*
- 8 *Et alterius secretum reuelans, tenetur ad damna inde secuta.*
- 9 *Secretum, in casu posito, in nullius damnum redundat.*
- 10 *Extra Episcopi territorium degens; est eius subditus solum habitualis.*
- 11 *Et præceptum, non est personale, sed locale.*
- 12 *Neuter, sine graui culpà, reuelare potest.*

RATIONES DVBITANDI.

1 **V**T melius adhuc constet, ad quos lex pœnalis se extendat, duo sunt inquirenda; Primum est; an lex, delicti reuelationem præcipiens, comprehendat scienter sub secreto, & extra territorium existentes. Secundum est; an delicti complicem obliget. Quod enim duos primos comprehendat. Docet *Vasquez tract. de excom. disp. 12. num. 21. Salas de legib. dub. 14. sect. 7. num. 86. & alij.*

3 Probatur; Quia vterque est subditus Episcopi, qui tulit monitorium, vt supponitur, & vterque notitiam habet testamenti; Præceptum autem obligat Subditos testamenti notitiam habentes.

4 Neque obstat primò; quod ille, cui per errorem redditæ sunt literæ, notitiam habeat testamenti sub sigillo secreti, quale secum afferunt literæ sigillo muni-

tæ; Nam, quando secretum redundat in damnum Tertij pendens in futurum, non datur obligatio illud seruandi, excepto secreto Confessionis; In promissione enim secreto censetur semper exceptus casus, in quo res vergit in detrimentum Tertij, vel Reipublicæ; Vnde, si quis sub secreto sciat impedimentum occultum, quo alius est Matrimonium contracturus, illud reuelare potest, ac tenetur, non obstante secreto. In casu autem præsentis; occultatio testamenti, redundare videtur in damnum illius, qui præterdit, fideicommissum adhuc non expirasse; sine testamento enim, hoc nunquam probare poterit.

Neque obstat secundò; Quod Titius 5 Romæ degat, & sit extra Diœcesim Episcopi, qui tulit monitorium. Nam, sicut Episcopi præceptum prohibens, ne Sacerdotes subditi, extra Diœcesim celebrent, ligat etiam existentes extra Diœcesim; ita præceptum præcipiens, vt scientes reuelent, ligare poterit etiam existentes extra Diœcesim; nulla enim est ratio cur vnum sit personale, & non aliud.

RESOLVTIO.

Respondetur tamen; neutrum ex vi 6 delicti, teneri reuelare,

1 Primum quidem; quia ille, cui secre- 7 tum aliquod commissum est, de ijs, loqui non potest, quæ illi sub secreto; communicata sunt, nisi alià vià ea nouerit, quam sub secreto; Fides enim, iure naturæ, seruanda est. Sed ille, cui per errorem redditæ sunt literæ, nouit solum sub secreto, quæ in illis continebantur; qui enim literas clausas mittit, vult ea, quæ in illis continentur, occulta retineri.

R 3 Ergo

Ergo ex vi edicti, ad ea reuelanda cogi non potest. Superior enim aliquid præcipere non potest, contra ius Diuinum, vel naturale; Ius autem naturale dicitur, vt seruetur secretum, nisi iusta & rationabilis causa, qualis est damnum Reipublicæ, vel Tertij, aliter postulet.

8 Secundò; Quia alterius secretum reuelans, cum notabili eius damno, mortaliter peccat contra ius naturæ, & tenetur ad restitutionem damni, ex tali reuelatione secuti; est enim causa iniusta damni ex tali reuelatione prouenientis, & causa iniusta damni alterius ad restitutionem tenetur. Sed si ille, cui per errorem redditæ sunt literæ, secretum reuelaret, esset causa grauis damni Sempronio, testamentum originale apud se habenti; Ex illà enim reuelatione, ac notitia, à Prætendente, vel vi, vel fraude, vel falsis testibus, aut alià via spoliari illo iniuste posset, eique hoc periculum immineret. Ergo reuelando, mortaliter peccaret contra ius naturæ, & teneretur ad omnia damna, quæ Sempronio inde sequerentur. Ergo ab Episcopo per monitorium cogi non potest ad reuelandum. Superior enim, nec præcipere, nec obligare potest ad aliquod malum. *Suarez tom. 5. disp. 20. sect. 3. num. 11. Filiuc. tract. 14. cap. 2. quest. 8. num. 39. Auila par. 2. cap. 5. disp. 5. dub. 2. concl. 3. Clauis regia lib. 12. cap. 14. num. 20. Azor. par. 3. lib. 13. cap. 28. Reginaldus lib. 24. num. 47. Nauarr. cap. 18. num. 12. Valent. tom. 3. disp. 5. qu. 14. pun. 1. & alij communiter.*

9 Neque vim vllam habet ratio in contrarium; nam secretum, & occultatio te-

stamenti, in nullius damnum redundat; Prætendens enim, nullum habet ius ad testamentum illud habendum; cum verè fideicommissum expirauerit, atque ita plures Aduocati consulti, asseruerint.

Secundus verò; hoc est Titius, Romæ 10 degens; multo minus reuelare tenetur. Quamuis enim sit Episcopi Subditus quasi habitualiter, ratione originis, vel domicilij, actualiter tamen non est eius subditus, cum Romæ, & extra eiusdem Episcopi territorium degere supponatur. Ergo eius edictis, ac præceptis ligari non potest; Extra territorium enim ius dicenti non paretur impune, vt habetur *cap. 2. de constitutionibus in 6.* Neque Episcopus iurisdictionem habet in Subditos extra territorium existentes, ita vt illos obligare possit per statutum, aut præceptum locale.

Neque vrget paritas allata præcepti de 11 non celebrando extra Diocesim. Nam, cum eius violatio redundet in graue damnum Communitatis, cuius Sacerdos est pars, sequitur, quod præcepto illo obligari possit vbicumque existat, quia obligatur semper, vt pars illius Communitatis, & ipse vbicumque existat, semper illius Communitatis est pars, & vt talis ad eius damnum quantum potest vitandum tenetur; Vnde præceptum illud, est personale, quia factum est Sacerdoti, quatenus suæ Communitatis est pars; At præceptum de scripturis reuelandis, cum non redundet in bonum aliquod speciale Communitatis, sed factum sit solum ad instantiam alicuius particularis, non obligat Subditos, quatenus sunt pars Communitatis, sed solum quatenus actu existunt in tali Communitate; ideoque

que non est personale, sed locale; Vnde existentes extra territorium ligare non potest. *Suarez de cens. disp. 5. sect. 4. nu. 4. Filliuc. tract. 11. cap. 5. quæst. 9. Reginal. lib. 9. num. 146.*

ad testamentum reuelandum, sed neutrum posse sine graui peccato illud reuelare. Vterque enim, reuelando, violaret secretum contra ius naturæ; Vnde vterque teneretur ad omnia damna, quæ inde sequerentur Sempronio, te-

COROLLARIA.

12 **C**olligitur ex dictis; Vtrumque, non solum cogi non posse ex vi monitorij

testamentum apud se habenti,

Q V A E S T I O XXV.

An Lex obligans ad denunciandum, delicti Complicem comprehendat.

C A S V S.

1 **T**ITIVS, cum multo ære alieno laboraret, Domum Amico vendidit in confidentiâ, ne Creditores illam caperent. Creditores autem, vt suum creditum recuperarent, excommunicationem impetrarunt contra retinentes bona Titij, & contra non manifestantes. Quæritur; Vtrum Amicus, Titium denunciare teneatur.

S Y M M A R I U M.

- 2 Lex obligans ad denunciandum, Complicem comprehendere non videtur.
- 3 Nemo se ipsum manifestare tenetur.
- 4 Nec denunciare, quæ probare non potest.
- 5 Comprehendit tamen.
- 6 Complex, delinquentem non denunciando, eius peccato cooperatur.

- 7 Sicut Custos rei furtiua, illam manifestare tenetur.
- 8 In hoc casu, præsumi non potest Calumniator.
- 9 Et sine propria fama detrimento, denunciare potest.
- 10 Nemo præsumitur, alijs bona sua tradere velle.
- 11 Bona occultantes, ex vi Edicti, illa manifestare quando teneantur.
- 12 Manifestare tenentur, quamuis delictum sit occultum.

RATIO.